

Sygnatura akt I C 114/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Jelenia Góra, dnia 13 czerwca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący:SSO Dorota Witek

Protokolant:Patrycja Matkowska

po rozpoznaniu w dniu 13 czerwca 2017 r. w Jeleniej Górze

na rozprawie sprawy z powództwa (...) Bank (...) S.A. w W.

przeciwko O. G.

o zapłatę

powództwo oddała.

Sygn. akt. I C 114/17

UZASADNIENIE

Powód (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. pozwem z 26 sierpnia 2016 r. wniesionym do Sądu Okręgowego w L. w postępowaniu nakazowym zażądał orzeczenia nakazem zapłaty, że pozwany O. G. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą (...) O. G. jest zobowiązany zapłacić powodowi kwotę 128.785,85 zł z umownymi odsetkami od kwoty 118.171,00 zł liczoną od 12 sierpnia 2016 r. do dnia zapłaty. Powód wniósł także o zasądzenie od pozwanego zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu wskazał, że strony w dniu 30 kwietnia 2008 r. zawarły umowę kredytu inwestycyjnego, a pozwany nie wywiązał się z warunków z niej wynikających. Wobec braku terminowej spłaty zadłużenia powód wypowiedział pozwanemu umowę i wezwał go do zapłaty. Pomimo tego pozwany nie uregulował wymagalnej należności powoda.

Postanowieniem z 1 września 2016 r., wydanym w sprawie sygn. akt (...), Sąd Okręgowy w L. uznał się niewłaściwym miejscowo i przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w J..

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym, wydanym 23 listopada 2016 r. w sprawie sygn. akt (...), Sąd Okręgowy w J. nakazał pozwanemu O. G. aby zapłacił stronie powodowej kwotę 128.785,85 zł wraz z umownymi odsetkami od dnia 12 sierpnia 2016 r. do dnia zapłaty i kosztami postępowania w kwocie 7.027 zł w terminie dwóch tygodni.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany O. G. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą (...) O. G. wniósł o uchylenie nakazu zapłaty w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu wskazał, że powód nie udowodnił swojego roszczenia bowiem załączony przez niego do pozwu wyciąg z ksiąg bankowych nie ma mocy dokumentu urzędowego. Podniósł ponadto, że powodowy bank wypowiadając umowę kredytu nie dopełnił obowiązujących wymogów wynikających z art. 75c prawa bankowego tj. nie określił pozwanemu co najmniej 14 dniowego terminu na spłatę zadłużenia oraz nie poinformował go o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację zadłużenia. W tej sytuacji wypowiedzenie jest nieskuteczne.

W piśmie procesowym z 24 lutego 2017 r. powód sprecyzował swoje roszczenie wskazując, że domaga się zasądzenia kwoty 118.171,00 zł z tytułu należności głównej, kwoty 9.831,76 zł z tytułu naliczonych odsetek umownych oraz 160 zł z tytułu prowizji i opłat bankowych. Jednocześnie powód cofnął pozew co do kwoty 623,09 zł stanowiącej naliczone odsetki umowne, bez zrzeczenia się roszczenia.

W piśmie procesowym z 19 kwietnia 2017 r. pozwany podtrzymał swoje stanowisko w sprawie oraz wniósł o uznanie częściowego cofnięcia pozwu za niedopuszczalne na podstawie art. 203 § 4 k.p.c., jako zmierzającego do obejścia prawa.

W uzasadnieniu pozwany zarzucił ponadto, że powód nie udowodnił przekazania pozwanemu środków pieniężnych, do czego był zobowiązany na podstawie umowy kredytowej. Wskazał także, że ostateczne wezwanie do zapłaty dotyczyło kredytu nr (...), którego to numeru nie sposób powiązać z umową kredytu nr (...).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 30 kwietnia 2008 r. pozwany O. G. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą (...) – G. O. z siedzibą w P. zawarł z powodem (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. umowę kredytu inwestycyjnego nr (...) (dalej Umowa) w kwocie 370.000,00 zł z przeznaczeniem na zakup zabudowanej nieruchomości położonej w J. przy ul. (...) (§ 1). Kredyt został pozwanemu udzielony na okres od 30 kwietnia 2008 r. do 29 kwietnia 2018 r., przy czym kwota 370.000,00 zł miała zostać pozwanemu pozostawiona do dyspozycji w okresie od 26 maja 2008 r. do 30 czerwca 2008 r. (§ 2). Umowa przewidywała oprocentowanie kredytu w stosunku rocznym według zmiennej stopy procentowej równej wysokości stawki referencyjnej powiększonej o marżę banku. Strony Umowy ustaliły, że stawkę referencyjną stanowi (...), oznaczający ustaloną przez powoda średnią arytmetyczną wartość (...) z notowań od 25 dnia poprzedniego miesiąca do 24 dnia danego miesiąca z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku, która obowiązuje jako stawka referencyjna od pierwszego dnia następnego miesiąca kalendarzowego; marżę powoda strony ustaliły na 2,5 % (§ 4). W paragrafie 6 Umowy strony ustaliły, że za czynności związane z udzieleniem i obsługą kredytu bank pobiera prowizję i opłaty bankowe w wysokości określonej w taryfie prowizji i opłat bankowych, której wyciąg stanowi załącznik do umowy; prowizje i opłaty określone w taryfie mogą ulegać zmianie i nie wymagają wypowiedzenia umowy. W paragrafie 7 Umowy wskazano, że powód pobiera prowizję w wysokości 1,8 od kwoty udzielonego kredytu za jego udzielenie oraz pozostałe prowizje i opłaty zgodnie z w/w taryfą. Dalej strony ustaliły, że spłata kredytu nastąpi w 118 ratach po 3.109,00 zł każda, płatne pierwszego dnia każdego miesiąca kalendarzowego począwszy od 1 lipca 2008 r., zaś ostatnia rata w kwocie 3.138,00 zł płatna będzie 29 kwietnia 2018 r. (§ 8). Spłata kredytu winna następować w formie obciążenia rachunku bieżącego pozwanego w powodowym banku (§ 9). Zgodnie z § 11 Umowy niespłacenie w terminie kredytu albo jego części spowoduje, że niespłacona kwota staje się zadłużeniem przeterminowanym i wymagalnym; na zaspokojenie przeterminowanego zadłużenia powód był także uprawniony do potrącenia środków z rachunku bankowego pozwanego w powodowym banku. W przypadku niezaspokojenia roszczeń z tytułu kredytu bank mógł wypowiedzieć umowę kredytu z zachowaniem 30 dniowego terminu wypowiedzenia (§ 12). W paragrafie 18 Umowy powód i pozwany ustalili, że w przypadku opóźnienia w spłacie kredytu lub jego części powód pobierze odsetki od niespłaconej kwoty za okres od dnia, w którym powinna nastąpić spłata do dnia poprzedzającego dokonanie spłaty według zmiennej stopy procentowej przewidzianej dla kredytów przeterminowanych określonej w uchwale Zarządu powoda obowiązującej w okresach, za które oprocentowanie jest naliczane i podawanej do wiadomości klientom w komunikacie udostępnionym w lokalach oddziałów oraz kredytobiorcy - pisemnie; w dniu zawarcia Umowy stopa ta wynosiła 29% w stosunku rocznym.

(Dowód: umowa kredytu inwestycyjnego k. 6-9)

Na podstawie w/w powodowy Bank w dniu 2 czerwca 2008 r. uruchomił dla pozwanego kredyt w kwocie 370.000,00 zł. O. G. kredyt spłacał do 2015 r..

(Dowód: historia operacji na kontrakcie kredytowym k. 76-82; dyspozycja wypłaty k. 90)

Pismem datowanym na 18 stycznia 2016 r. powód wypowiedział pozwanemu Umowę kredytu inwestycyjnego w zakresie warunków spłaty. W treści pisma wskazano, że wypowiedzenie warunków spłaty oznacza obowiązek spłaty całej kwoty zadłużenia przeterminowanego w terminie wypowiedzenia, który wynosi 30 dni od dnia następnego po doręczeniu wypowiedzenia. W piśmie wskazano, że całkowite przeterminowane zadłużenie pozwanego wobec powoda wynosi 6.335,87 zł, w tym kapitał – 5.240,20 zł, odsetki zapadłe – 984,00 zł, odsetki karne - 46,67 zł oraz opłaty i prowizje wymagalne – 65,00 zł. Powód zaznaczył, że spłata należności wymagalnych w okresie wypowiedzenia powoduje, że wypowiedzenie traci moc. W wypowiedzeniu Bank (...) S.A. podał także, że należności niewymagalne (kapitał i odsetki) na dzień sporządzania wypowiedzenia wynosi 116.391,33 zł. Pozwany pismo odebrał 26 stycznia 2016 r.

Pismem z 22 lipca 2016 r. powód reprezentowany przez pełnomocnika wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 128.105,96 zł z tytułu „(...) nr (...)” z 30 kwietnia 2008 r. W piśmie wskazał, że na kwotę tę składają się: kwota niespłaconego kapitału – 118.171,00 zł, niespłacone odsetki umowne wg. Stanu na 22 lipca 2016 r. – 9.774,96 zł oraz opłaty i prowizje bankowe – 160 zł. Wezwanie zawiera także informację, że poczynawszy od 22 lipca 2016 r. do dnia zapłaty powodowemu Bankowi należne są dalsze odsetki umowne naliczane od kwoty niespłaconego kapitału w wysokości 10% w stosunku rocznym. W piśmie nie zawarto żadnych pouczeń dla pozwanego kredytobiorcy. O. G. przedmiotowego wezwania nie odebrał; po dwukrotnym awizowaniu zostało ono zwrócone do nadawcy.

Powód (...) Bank (...) S.A. w dniu 11 sierpnia 2016 r. sporządził wyciąg z ksiąg bankowych nr (...), z którego wynika, że pozwany posiada w powodowym banku wymagalne zadłużenie w wysokości: należność główna – 118.171,00 zł oraz odsetki – 10.454,85 zł.

(Dowód: wyciąg z ksiąg bankowych k. 4; pisma k. 10-11 i 14; dowód odbioru k. 12-13; koperta k. 15-16)

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd ustalił na podstawie dokumentów zgłoszonych przez powoda jako dowód, które uznał za w pełni wiarygodne.

W piśmie procesowym z 24 lutego 2017 r. powód cofnął pozew co do kwoty 623,09 zł bez zrzeczenia się roszczenia. W odpowiedzi na to pismo pozwany wniósł o uznanie częściowego cofnięcia pozwu za niedopuszczalne na podstawie art. 203 § 4 k.p.c., jako zmierzającego do obejścia prawa.

Artykuł 203 § 1 k.p.c. stanowi, że pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia - aż do wydania wyroku. Brak zgody pozwanego na cofnięcie powództwa przy braku zrzeczenia się w tym zakresie roszczenia nie pozwalał na umorzenie postępowania w zakresie kwoty 623,09 zł.

Roszczenie powoda dotyczące wykonania zobowiązania umownego znajdowało oparcie w treści art. 353 k.c. w zw. z art. 353¹ k.c. Pierwszy z przepisów stanowi, że wierzyciel może żądać od dłużnika świadczenia, a dłużnik powinien świadczenie spełnić, natomiast drugi, że strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. W niniejszej sprawie powód domagał się zasądzenia kwoty 128.785,85 zł, opierając swoje roszczenie na umowie kredytu zawartej z pozwanym 30 kwietnia 2008 r., którego to kredytu O. G. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą (...) G. O. w całości nie spłacił.

Niezbędną przesłanką dla możliwości skutecznego dochodzenia przez powoda roszczeń w niniejszym procesie jest prawidłowe wypowiedzenie pozwanemu zawartej umowy kredytu. Z ustalonego przez Sąd stanu faktycznego wynika, że powód w dniu 18 stycznia 2016 r. skierował do pozwanego wypowiedzenie umowy kredytu, zaś pozwany pismo to odebrał 26 stycznia 2016 r. Z podanych niżej względów wypowiedzenie to jest jednak nieskuteczne.

Ustawą z dnia 25 września 2015 r. o zmianie ustawy - Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1854) do ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. prawo bankowe dodano artykuł 75c. W art. 13 ustawy zmieniającej wskazano, że wchodzi ona w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, co nastąpiło 27 listopada 2015 r. Artykuł 12 tejże ustawy stanowił natomiast, że „banki oraz spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, dostosują swoją działalność do wymagań określonych w art. 75c ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą”. Wobec tego po dniu 27 grudnia 2015 r. powodowy bank obowiązany był stosować w swej działalności art. 75c prawa bankowego.

Artykuł 75c ust. 1 prawa bankowego stanowi, że jeżeli kredytobiorca opóźnia się ze spłatą zobowiązania z tytułu udzielonego kredytu, bank wzywa go do dokonania spłaty, wyznaczając termin nie krótszy niż 14 dni roboczych. Z ustępu drugiego tego przepisu wynika natomiast, że w wezwaniu, o którym mowa w ust. 1, bank informuje kredytobiorcę o możliwości złożenia, w terminie 14 dni roboczych od dnia otrzymania wezwania, wniosku o restrukturyzację zadłużenia.

Z powyższego wynika, że bank nie może swobodnie wypowiedzieć umowy kredytowej, gdy kredytobiorca popadł w opóźnienie ze spłatą kredytu. Najpierw powinien bowiem doręczyć kredytobiorcy wezwanie określone w art. 75c ust. 1-2 prawa bankowego oraz odczekać do upływu dodatkowego terminu na spłatę zadłużenia wyznaczonego w wezwaniu, a nie krótszego niż 14 dni roboczych. Dopiero po upływie tego terminu bank może złożyć wobec kredytobiorcy oświadczenie woli w sprawie wypowiedzenia umowy kredytowej. W przypadku gdy powyższe czynności nie zostały przez bank dopełnione, czynność prawna w postaci wypowiedzenia umowy jest na podstawie art. 58 § 1 k.c. nieważna.

W niniejszej sprawie powodowy bank w jednym piśmie z 18 stycznia 2016 r. wypowiedział pozwanemu umowę kredytu, wzywając go jednocześnie do zapłaty wymagalnych należności w okresie wypowiedzenia wynoszącym 30 dni. Powód zastrzegł przy tym, że spłata wymagalnych należności w zakreślonym terminie powoduje utratę mocy wypowiedzenia umowy kredytu. Pomimo takiego zastrzeżenia i wyznaczenia pozwanemu dłuższego terminu niż to wymaga art. 75c ust. 1 prawa bankowego, nie sposób uznać aby wezwanie powoda spełniało wymogi tego przepisu. W ocenie Sądu norma ta nakłada na banki obowiązek wezwania kredytobiorcy do zapłaty w terminie nie krótszym niż 14 dni - zanim złoży kredytobiorcy oświadczenie o wypowiedzeniu umowy na podstawie art. 75 ust. 1 prawa bankowego i zawartej umowy. Ponadto w wezwaniu takim banki zobligowane są poinformować kredytobiorcę o możliwości złożenia, w terminie 14 dni roboczych od dnia otrzymania wezwania, wniosku o restrukturyzację zadłużenia. W niniejszej sprawie powodowy bank w ogóle nie wystosował do pozwanego takiego wezwania, ani nie poinformował go o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację zatrudnienia. Tym samym wypowiedzenie datowane na 18 stycznia 2016 r. jest na podstawie art. 58 § 1 k.c. nieważne.

W tym stanie rzeczy powództwo podlegało oddaleniu.

Na marginesie jedynie Sąd wskazuje, że pozostałe argumenty podniesione przez pozwanego w sprzeciwie od nakazu zapłaty i dalszych pismach procesowych nie mogły stanowić podstawy oddalenia powództwa.

W pierwszej kolejności podkreślenia wymaga, że ogólnikowe stwierdzenie pozwanego zawarte w sprzeciwie, że przeczy on wszelkim okolicznościom faktycznym i twierdzeniom, o ile ich wyraźnie nie przyznaje jest nieskuteczne. Fakty i dowody związane z konkretnymi okolicznościami, z którymi się pozwany nie zgadza powinien on wyraźnie wskazać oraz ustosunkować się do nich przedstawiając swoją wersję stanu faktycznego oraz dowody na jej poparcie.

Zgodzić należy się z pozwanym, że cytowany przez niego art. 95 ust. 1a ustawy prawo bankowe w postępowaniu cywilnym pozbawia m.in. wyciągi z ksiąg bankowych waloru dokumentów urzędowych. Dokumenty te wciąż mogą być jednak dowodem w sprawie jako dokumenty prywatne. W niniejszym postępowaniu powód nie zakwestionował skutecznie, aby wyciąg z ksiąg bankowych nr (...) (k. 4) został sporządzony w sposób niewłaściwy lub błędny. Ograniczył się w tym zakresie jedynie do ogólnego wskazania, że nie spełnia on wymogów ustawowych ale ich nie

wskazał. W tym stanie rzeczy Sąd uznał wyciąg bankowy sporządzony przez powoda za pełnowartościowy środek dowodowy.

Wbrew twierdzeniu pozwanego powodowy bank nie miał obowiązku wykazywania umocowania swojego pracownika - A. M. (dyrektora) - do podpisania w imieniu powoda wypowiedzenia umowy kredytu z 18 stycznia 2016 r. Rację ma natomiast pozwany podnosząc, że wezwanie do zapłaty datowane na 22 lipca 2016 r., a wystosowane do niego przez radcę prawnego D. J., powinno zostać mu przesłane wraz z pełnomocnictwem udzielonym przez powodowy bank. Fakt skuteczności bądź bezskuteczności wezwania pozwanego do zapłaty w lipcu 2016 r. nie miał jednak żadnego znaczenia dla wymagalności roszczenia dochodzonego w niniejszym procesie, a tym samym pozostawał bez wpływu dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.